

Hjemmekompostering på Bornholm

Bornholms Affaldsbehandling

Almegårdsvej 8

3700 Rønne

Tlf.: 56 95 92 00

Fax: 56 95 92 03

E-mail: mail@bofa.dk

www.bofa.dk

Hvad er kompostering?

Når noget organisk, f.eks. blade og græs, ligger på jorden, vil det efterhånden blive til muld. Det oplever vi hvert år i skoven, hvor skovbunden lige under overfladen er en stor kompostbunke.

Selve processen, hvor vi omdanner organisk materiale til kompost hjemme i haven, er altså en naturlig proces. Orme, insekter og andre smådyr er uvurderlige hjælpere ved nedbrydningen, men de kræver luft, fugt og varme.

Samles haveaffaldet i en kompostbeholder, skabes der et miljø, som er så tæt på naturen som overhovedet muligt. I løbet af et halvt til et helt år er komposten færdig, alt efter årstiden, og hvordan man passer beholderen.

Hvis man hjemmekomposterer, kan den daglige affaldsmængde blive op til 30 - 40 % mindre.

Gode råd om kompostering

Det vil være forkert at hævde, at en kompostbeholder ikke kræver pasning. På den anden side er det heller ikke besværligt og særligt tidskrævende at passe beholderen. Indtil man bliver "befaren" kan man selvfølgelig godt løbe ind i forskellige problemstillinger og være usikker på, om alt også er som det bør være.

Hvor skal jeg placere kompostbeholderen?

Det er bedst at placere kompostbeholderen, så der ikke er for langt fra køkkenet til beholderen.

Kompostbeholderen skal helst ikke stå direkte i solen, men gerne i et hjørne, hvor der er lidt skygge.

Beholderen bør opstilles direkte på jorden på et jævnt underlag og ikke hvor der er fast køre- eller gangbelægning i form af f.eks. fliser, beton, asfalt eller lignende. Det er samtidig hensigtsmæssigt at have en lille lukket beholder til midlertidig opbevaring af kompostaffaldet f.eks. under køkkenvasken.

Hvordan overbeviser jeg mig om, at beholderen fungerer?

Først og fremmest skal den lugte rigtigt. Det vil sige, at komposten ikke må være ilde- lugtende (rådden).

Kompostmaterialet i beholderen "falder sammen" så der hele tiden bliver plads til nyt materiale. Processen forløber dog langsommere i kolde perioder, især om vinteren. Det komposterede materiale (muld) i bunden af beholderen har en tilpas konsistens og må ikke være drivvådt.

Er forholdene som beskrevet fungerer din kompostbeholder.

Hvordan skal kompostbeholderen passes?

Jo finere kompostmaterialet er delt, jo hurtigere omsættes materialet til kompost. Store stykker bør derfor neddeles.

Det er vigtigt med jævne mellemrum at oplufte komposten, så der kommer luft/ilt til processen. Brug en beluftningsstok eller et andet egnet instrument til at "rode op" i komposten med.

Komposten skal normalt ikke vandes. Er den for tør skyldes det, at der er forholdsvis meget tørt kompostaffald i beholderen. Fugtigheden reguleres ved at komme forholdsvis mere vådt kompostaffald i beholderen.

Komposten omstikkes med jævne mellemrum. Det er en god ide, et par gange om året, at åbne lugen i bunden af beholderen, grave et par skovlfulde mere eller mindre omsat kompostmuld ud og fylde det i toppen af beholderen.

Hvad kan der være galt med beholderen?

Der er ingen orm

I mange tilfælde vil der, selv om man ikke ser det, alligevel være orme i kompostbeholderen.

Er der ingen orm, kan disse købes på planteskoler eller byggemarkeder. En anden mulighed er, at få en håndfuld orm fra naboen. Selv om der ikke er orm i beholderen, vil der alligevel ske en omsætning - dog lidt langsommere.

Komposten er for våd

Hvis komposten er meget våd er årsagen, at der er et forkert forhold mellem tørt og vådt materiale. Problemet kan løses ved at iblande tørt materiale i form af f.eks. savsmuld, tørt haveaffald, træflis eller dolomitkalk. Det er især et forhold, der kræver lidt tålmodighed og nogen erfaring.

Der er fluer i kompostbeholderen

Der vil altid være fluer og andre insekter og smådyr i kompostbeholderen. Disse er ikke skadelige for processen - tværtimod.

Hvad må jeg komme i kompostbeholderen?

Fra køkken/husholdningen:

- Skræller fra frugt og grønt, dog ikke kogte og stegte rester eller for mange skræller fra citrusfrugter.
- Skorper og rester fra kage og brød - men ikke for store stykker eller for meget ad gangen.
- Små papirstykker fra køkkenrulle.
- Kaffefiltre med grums og teposer med teblade.
- Afskårne blomster og kasserede stueplanter med klump (bræk klumpen i stykker).
- Knuste ægge- og nøddeskaller, korkpropper, ispinde og lignende.

Fra haven:

- Alt vegetabilsk affald fra haven. Grene skal dog findeles, ellers tager det for lang tid. Syge planter bør dog ikke komposteres, da visse plantesygdomme (især rodbaserede sygdomme) kan overleve komposteringsprocessen.
- Græsafklip skal tørres først - og ikke for store mængder ad gangen. Det er især velegnet, hvis komposten er for våd.

Hvad må jeg ikke komme i kompostbeholderen?

- Pap og papir - det skal afleveres til genbrug.
- Animalsk affald i form af kød, fisk osv. - det er svært at kompostere, det tiltrækker skadedyr og det giver anledning til lugtgener, hvorfor det frarådes.
- Mælkeprodukter egner sig ikke til kompostering. Undgå osterskorper, yoghurt, sovs, risengrød og lignende.
- Metal, glas, plast og andre kunststoffer hører ikke hjemme i en kompostbeholder.
- Olie- og kemikalieaffald.
- Støv fra støvsugerposer, gulv- og fejeaffald samt skodder og andet tobaksaffald. Den slags affald indeholder for mange giftige tungmetaller.
- Aske fra pejse- og brændeovne må kun anvendes i mindre mængder, og **KUN** hvis asken stammer fra helt rent træ, det vil sige træ uden maling, træbeskyttelse, limrester og lignende.

Er der iberiske (dræber)skovsnegle i kompostbeholderen

I det lokale byggemarked kan købes en bakterie, som hedder Nematoder. Denne går ind og dræber sneglen i løbet af 15-17 dage. De andre snegle vil herefter spise den døde og vil så selv dø. Nematoder er ikke et kemikalie og skader ikke komposten.